

Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University

Vol. 12 No.1 (January–June) 2020

การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ

ธนวัฒน์ รัตนเดโช

โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

E-mail: tanawat25852@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ จำนวน 96 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .684 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ t-test for independent

ผลการวิจัยพบว่า 1) คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ที่ได้รับรวบรวม กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อปฏิบัติ เอกสารต่าง ๆ และข้อมูลจำเป็นที่ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รหัส 59 ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และส่วนที่ 3 แนวทางการปฏิบัติและการจัดทำเอกสารเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .21) นักศึกษาเพศชาย และเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, นักศึกษา, คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University

Vol. 12 No.1 (January–June) 2020

The Study of Satisfaction with Field Experience Manual of Bachelor of Arts Program in Students of the School of Tourism and Hospitality Management

Tanawat Rattanadecho

School of Tourism and Hospitality Management, Suan Dusit University

E-mail: tanawat25852@gmail.com

ABSTRACT

The objective of this research was 1) To develop a Field Experience Manual for the Bachelor of Arts Program in the School of Tourism and Hospitality Management; 2) to measure the students' satisfaction level of using Field Experience Manual of the Bachelor of Arts Program in the School of Tourism and Hospitality Management. A sample was selected from student of Bachelor of Arts Program in Tourism 96 students with simple random sampling. The research instrument was questionnaire with 1–5 Likert's scale, reliability equal .684. The data analysis used percentage, standard deviation and analysis of t-test for independent.

The following are the findings of the research: 1) the Field Experience Manual of Bachelor of Arts Program in the School of Tourism and Hospitality Management collected the field experience process, regulations, other documents and necessary data for fourth-year students into three parts, including: Introduction, Field Experience and Regulations. 2) Students were satisfied with the Field Experience Manual: were at the most level with a mean of 4.55 and a standard deviation of .21. There was no difference between the satisfaction levels of male and female students or in students who had different GPAs.

Keywords: Satisfaction, Student, Field Experience Manual

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มสูงขึ้นติดอันดับที่ 11 ของโลก สะท้อนให้เห็นจากแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในระยะเวลาที่ผ่านมาจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 14 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2552 มาเป็น 29.8 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2558 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ในปัจจุบันการท่องเที่ยวได้กลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยหากจะพิจารณาจากความพร้อมและศักยภาพของประเทศไทยที่มีต่อการท่องเที่ยว พบว่าประเทศไทยยังมีจุดเด่นและข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่งหลายประการ เช่น ทำเลที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ อรรถาธิบายไมตรีของคนไทย เป็นต้น นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2558 World Economic Forum: WEF ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 จาก 141 ประเทศทั่วโลก โดยหากพิจารณาในด้านที่สำคัญ พบว่าด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 16 ด้านโครงสร้างพื้นฐานของคมนาคมทางอากาศ อยู่ในอันดับที่ 17 ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในอันดับที่ 34 ด้านความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในอันดับที่ ๖๐ ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นจุดแข็งของการท่องเที่ยวของไทย (ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, สำนักงาน, 2560)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว สังกัดโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ซึ่งเป็นส่วนงานหนึ่งที่เทียบเท่าคณะ ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต มุ่งพัฒนาบัณฑิตด้านสายงานการบริการ ธุรกิจการบิน การท่องเที่ยว และการโรงแรม

ซึ่งเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่สั่งสมความเชี่ยวชาญอย่างยาวนาน สาขาวิชาการท่องเที่ยว จึงมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นที่ต้องการ และสามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบริการในการจัดการเรียนการสอนนั้น สาขาวิชาการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการสร้างคุณลักษณะบัณฑิตให้มีความทำงานด้วยจิตบริการ สามารถสืบสานคุณค่าประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมไทย บูรณาการศาสตร์และศิลป์ สู่อุตสาหกรรม รวมถึงการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบริการ และคุณลักษณะของนักศึกษาบนพื้นฐานของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 ได้แก่ 1) มีความรู้และทักษะในวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ 2) สามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะมีความสามารถเฉพาะทางด้านประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดทั้งทักษะการสื่อสาร เพื่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม 3) มีทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ เหตุผล และวิจรรณญาณอย่างเหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ แสดงออกถึงคุณธรรม จริยธรรม มีจิตบริการและความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตสำนึกที่ดีต่อความเป็นไทย และมีบุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม 4) สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ให้ทันสมัยในระดับอาเซียน และระดับสากล 5) สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม 6) มีความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผน การจัดการ และการพัฒนา

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น การฝึกทักษะวิชาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในแผนกต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาทัศนคติ ความรู้ และทักษะของนักศึกษา ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ความรับผิดชอบในหน้าที่ และวินัยในการทำงาน สามารถทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม สามารถปฏิบัติตามระเบียบ และข้อบังคับขององค์กรได้ สามารถใช้ความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ รวมถึงการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติงานจริงตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน และสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร และนำเสนออย่างเหมาะสม จึงเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเสมือนการออกไปทดลองทำงานในชีวิตจริงหลังจากสำเร็จการศึกษาเรียบร้อยแล้ว อีกทั้งยังเป็นโอกาสในการสร้างเครือข่ายการทำงานของนักศึกษา และสร้างเครือข่ายองค์กรด้านการท่องเที่ยวให้กับสาขาวิชาการท่องเที่ยวอีกด้วย แต่ในปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านมา ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รหัส 58 ยังพบปัญหา ได้แก่ นักศึกษาไม่เข้าใจกระบวนการในการขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ว่ามีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร ระยะเวลาในการทำเอกสารต่าง ๆ ส่งผลให้บางหน่วยงานปฏิเสธการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน เนื่องจากการดำเนินการมีความล่าช้า และหน่วยงานดังกล่าวได้รับนักศึกษาจากสถาบันอื่นเรียบร้อยแล้ว และนักศึกษาไม่เข้าใจข้อกำหนดของสาขาวิชาการท่องเที่ยว เช่น ในการขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาจะต้องผ่านการฝึกปฏิบัติการในหน่วยงานก่อน จำนวน 15 ครั้ง ทำให้นักศึกษาบางรายต้องขอฝึกประสบการณ์ล่าช้ากว่ากำหนด และ

การปฏิบัติตนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้มีหน่วยงานบางหน่วยงาน ส่งตัวนักศึกษากลับ เนื่องจากนักศึกษาไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ตั้งไว้ตอนต้น เป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะหาแนวทางในการช่วยเหลือนักศึกษาในการเตรียมตัวเพื่อให้พร้อมก่อนจะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สามารถดำเนินการตามกระบวนการของสาขาวิชาการท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน สามารถไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างมีความประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีการศึกษาตัวแปรดังนี้ 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป (เพศ, เกรดเฉลี่ย) 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจมีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร รวมจำนวน 127 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด จำนวน 96 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยใช้การหาขนาดตัวอย่างจากสูตรของ Yamane

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นำไปหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งคู่มือการฝึกประสบการณ์มีค่า IOC เท่ากับ 1

2. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มีจำนวน 17 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านรูปแบบคู่มือ และด้านด้านประโยชน์และการนำไปใช้ จากนั้นนำไปหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งคู่มือการฝึกประสบการณ์มีค่า IOC เท่ากับ 1 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .684

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว จากนั้นแจกให้นักศึกษา ได้ศึกษาเนื้อหา และรายละเอียดต่าง ๆ

2. จากนั้นแจกแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กับกลุ่มตัวอย่าง

3. เก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน และโดยใช้สถิติอ้างอิง และการวิเคราะห์ t-test for independent

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาดำเนินการวิเคราะห์ผลความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ t-test for independent

1. การพัฒนาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ได้รวบรวมข้อปฏิบัติกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เอกสารต่าง ๆ และข้อมูลจำเป็นที่ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รหัส 59 ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และส่วนที่ 3 แนวทางการปฏิบัติและการจัดทำเอกสารเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในกระบวนการและวิธีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ย และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	(n=96)	
	จำนวน (n=96)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	36	37.50
หญิง	60	62.50
2. เกรดเฉลี่ย		
น้อยกว่า 2.00	-	-
2.01 – 3.00	46	47.90
ตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป	50	52.10
3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	29	30.20
15,001 – 20,000 บาท	46	47.90
ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป	21	21.90

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 96 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และเพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 47.90

รองลงมาต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 และมีค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.19 ตามลำดับ

เกรดเฉลี่ย ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 52.10 และมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.01 – 3.00 จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 47.90

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านรูปเล่มคู่มือ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามรายด้านและภาพรวม (n=96)

ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหาสาระ			
คู่มือมีการจัดเรียงเนื้อหาตามขั้นตอนการประสบการณ์วิชาชีพอย่างถูกต้อง	4.42	.59	มาก
คู่มือมีเนื้อหาที่ตรงต่อความต้องการของนักศึกษา	4.76	.43	มากที่สุด
คู่มือมีเนื้อหาความครบถ้วน อธิบายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้อย่างครอบคลุม	4.42	.52	มาก
คู่มือมีกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.48	.52	มาก
คู่มือรวบรวมเอกสารที่ใช้ประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้อย่างครบถ้วน	4.79	.41	มากที่สุด
คู่มือชี้แจงเกณฑ์และแนวทางการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างชัดเจน	4.36	.53	มาก
ภาพรวม	4.54	.26	มากที่สุด
ด้านรูปเล่มคู่มือ			
คู่มือมีสีสันทนสวยงาม น่าสนใจ	4.11	.86	มาก
คู่มือได้ออกแบบให้มีเนื้อหาที่อ่านเข้าใจได้ง่าย	4.53	.60	มากที่สุด
ขนาดตัวหนังสือมีความเหมาะสม อ่านได้ชัดเจน	4.72	.45	มากที่สุด
ขนาดเล่มคู่มือมีความเหมาะสม	4.70	.58	มากที่สุด
ภาพเอกสารประกอบในคู่มือมีความเหมาะสมชัดเจน	4.90	.31	มากที่สุด
ภาพรวม	4.59	.39	มากที่สุด
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้			
นักศึกษามีความเข้าใจกระบวนการจัดทำเอกสารเพื่อขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากขึ้น	4.74	.44	มากที่สุด
นักศึกษามีความเข้าใจวิธีปฏิบัติตนระหว่างฝึกประสบการณ์มากขึ้น	4.61	.55	มากที่สุด
นักศึกษามีความเข้าใจการจัดทำเอกสารส่งหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากยิ่งขึ้น	4.46	.50	มาก
นักศึกษามีความเข้าใจเกณฑ์การให้คะแนนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากยิ่งขึ้น	4.61	.49	มากที่สุด
นักศึกษาปฏิบัติตามคู่มือได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.36	.48	มาก
นักศึกษานำความรู้จากคู่มือไปใช้ประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์ได้จริง	4.36	.48	มาก
ภาพรวม	4.53	.21	มากที่สุด
ความพึงพอใจโดยภาพรวม	4.55	.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพพบว่า ด้านเนื้อหาสาระ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .26) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า คู่มือรวบรวมเอกสารที่ใช้ประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้อย่างครบถ้วน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = .31) รองลงมา คู่มือมีเนื้อหาที่ตรงต่อความต้องการของนักศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .43) และ คู่มือมีกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างเหมาะสมและชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .52) ส่วนลำดับสุดท้าย คู่มือมีการจัดเรียงเนื้อหาตามขั้นตอนการประสบการณ์วิชาชีพอย่างถูกต้อง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .59)

ด้านรูปเล่มคู่มือ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .39) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาพเอกสารประกอบในคู่มือมีความเหมาะสมชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = .31) รองลงมา ขนาดตัวหนังสือมีความเหมาะสม อ่านได้ชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = .45) และ ขนาดเล่มคู่มือมีความเหมาะสม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = .58) ส่วนลำดับสุดท้าย คู่มือมีสีสันสวยงามน่าสนใจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .86)

ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .21) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความเข้าใจกระบวนการ

จัดทำเอกสารเพื่อขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = .44) รองลงมา นักศึกษามีความเข้าใจเกณฑ์การให้คะแนนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากยิ่งขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .49) และ นักศึกษามีความเข้าใจวิธีปฏิบัติตนระหว่างฝึกประสบการณ์มากขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .55) ส่วนลำดับสุดท้าย นักศึกษาปฏิบัติตามคู่มือได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และ นักศึกษานำความรู้จากคู่มือไปใช้ประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์ได้จริง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .48)

ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .21)

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ โดยสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ

(n=96)						
ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	เพศ	\bar{X}	S.D.	t	df	p-value
ด้านเนื้อหาสาระ	ชาย	4.53	.241	-.165	94	.869
	หญิง	4.54	.278			
ด้านรูปเล่มคู่มือ	ชาย	4.59	.415	.054	94	.957
	หญิง	4.59	.370			
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้	ชาย	4.47	.206	-2.139*	94	.035
	หญิง	4.56	.208			
ภาพรวม	ชาย	4.53	.206	-.775	94	.441
	หญิง	4.56	.218			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบ t พบว่า ภาพรวม ด้านเนื้อหาสาระ และด้านรูปเล่มคู่มือ มีค่า p-value เท่ากับ .441, .869, และ .957 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า .05 จึงยอมรับสมมติฐาน (H₀) หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม ด้านเนื้อหาสาระ และด้านรูปเล่มคู่มือ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีค่า p-value เท่ากับ .035 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน (H₀) หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อ

คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านประโยชน์และการนำไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดยสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H₀: ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน

H₁: ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

(n=96)

ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	เกรดเฉลี่ย	\bar{X}	S.D.	t	df	p-value
ด้านเนื้อหาสาระ	2.01 – 3.00	4.57	.252	1.091	94	.278
	ตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป	4.51	.274			
ด้านรูปเล่มคู่มือ	2.01 – 3.00	4.60	.381	.202	94	.840
	ตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป	4.58	.393			
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้	2.01 – 3.00	4.54	.202	.774	94	.441
	ตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป	4.51	.219			
ภาพรวม	2.01 – 3.00	4.57	.207	.853	94	.396
	ตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป	4.53	.220			

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดยใช้สถิติทดสอบ t พบว่า ภาพรวม ด้านเนื้อหาสาระ ด้านรูปเล่มคู่มือ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีค่า p-value เท่ากับ .396, .278, .840, และ .441 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า .05 จึงยอมรับสมมติฐาน (H0) หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม ด้านเนื้อหาสาระ ด้านรูปเล่มคู่มือ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

1. จากการพัฒนาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ

ท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการได้รวบรวมข้อปฏิบัติ กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เอกสารต่าง ๆ และข้อมูลจำเป็นที่ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รหัส 59 ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และส่วนที่ 3 แนวทางการปฏิบัติและการจัดทำเอกสารเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติตนเมื่อออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนี้จะช่วยส่งเสริมการทำงานในสถานการณ์จริงเป็นการฝึกทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยว สอดคล้องกับแนวคิดของ Khummanon, B. อ้างถึงใน Silpakorn University (1998) ที่กล่าวว่า มัคคุเทศก์มีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ทำหน้าที่มัคคุเทศก์

จึงควรเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ คุณลักษณะอันจำเป็นที่ควรมี ตลอดจนมารยาทและการวางตัวของมัคคุเทศก์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nuansong, L. (2015). พบว่า 1) การออกแบบคู่มือประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1.1) การยกร่างคู่มือฯ 1.2) การพัฒนาคู่มือฯ แบบมีส่วนร่วมจากเครือข่าย 1.3) การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือฯ 2) คู่มือมีองค์ประกอบและเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนนำของคู่มือฯ และสาระสำคัญของคู่มือฯ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Samathi, C. (2017). พบว่า 1) ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียน สบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า คู่มือมีองค์ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพในโรงเรียนสบเมยวิทยาคม ตอนที่ 2 แนวทางการจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม และตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

2. นักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รวบรวมเนื้อหาไว้อย่างครบถ้วน ใช้กระบวนการ และภาษาที่อ่านเข้าใจได้ง่าย จนทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้าใจไปในทิศทางที่ถูกต้อง และปฏิบัติตามได้ตามที่หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต กำหนดไว้ และการรวบรวมเอกสารที่จะต้องใช้ทั้งในกระบวนการขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เอกสารที่ต้องใช้ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเอกสารที่ต้องใช้หลังจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จเรียบร้อยแล้ว สอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ Anuruklimsakul, S. (2016) พบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาคู่มือการใช้งานโปรแกรมระบบงานทะเบียน วัตถุประสงค์และสารสนเทศนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนาคู่มือ ประกอบด้วย บทที่ 1 บทนำแนวคิดหลัก วัตถุประสงค์ของคู่มือ ประโยชน์ของคู่มือ คำชี้แจงการใช้คู่มือการปฏิบัติงาน บทที่ 2 การใช้งาน โปรแกรม Students'2551 Version III บทที่ 3 การใช้งานโปรแกรม BookMark 2551 Version III และ 3) ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chaiwut, S. (2017). พบว่า คณาจารย์คณะครุศาสตร์มีความพึงพอใจต่อคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปเล่มของคู่มือ ด้านเนื้อหาของคู่มือและด้านการนำคู่มือไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยครั้งถัดไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้นักศึกษาหรืออาจารย์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกสถานที่และทุกเวลาเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ เช่น งานวิชาการและทะเบียน งานสำนักงาน และงานนโยบายและแผน เป็นต้น

References

- Anuruklimsakul, S. (2016). **Development of Registration, Evaluation, and Student Information System Manual for Schools Under Suratthani Secondary Educational Service Area Office 1 1. Dhonburi Rajabhat University Journal.** 10(1), 71-21
- Chaiwut, S. (2017). **The Development of Academic Management Handbook for Faculty of Education. Master of Education in Education Administration Chiang Mai Rajabhat University.**
- Nuansong, L. (2015). **The Participatory Development of Human Capital Mapping for a Well-being Operational Manual of Community Network Case study: Songkhla sajja One-Baht-Pledge Saving per Day Network for the People's Welfare Sector.** Thesis master of Science in Health System Management Prince of Songkla University.
- Office of the Permanent Secretary. (2017). **Tourism Development Plan No. 2, 2017 - 2021.** Bangkok: WVO officer of printing mill.
- Samathi, C. (2017). **The Development of the Manual for Dual Education between Vocational Education and Secondary Education in Sobmoei Wittayakom School, Mae Hong Son Province.** Master of Education in Education Administration Chiang Mai Rajabhat University.
- Silpakorn University (1998). **Guidebook.** Bangkok: Amarin Printing & Publishing Public Co., Ltd.